

**INFORMACIJA O REALIZACIJI
PROGRAMA SUFINANSIRANJA ZAPOŠLJAVANJA 2019
(STANJE NA DAN 30.09.2020.)**

Sarajevo, oktobra 2020. godine

SADRŽAJ

1. Uvod	3
2. Cilj	3
3. Ciljne grupe	3
4. Korisnici	3
4.1. Poslodavci	3
4.2. Kantonalne/županijske službe za zapošljavanje	4
4.3. Nezaposlene osobe	4
5. Poticajne mjere i osnovni iznosi sufinansiranja zapošljavanja	4
• Zapošljavanje žena 2019	5
• Prilika za sve 2019 - mogućnost produženog sufinansiranja zapošljavanja	5
• Doprinos 500 - 2019	5
• Periodično/sezonsko zapošljavanje 2019	5
• Nova prilika 2019	5
• Javni radovi 2019	6
• Tražim poslodavca 2019	6
• Služba u zajedničkim projektima 2019	6
6. Uvećanje osnovnog iznosa sufinansiranja zapošljavanja	6
7. Javni poziv	7
8. Pregled realizacije Programa sufinansiranja zapošljavanja 2019 na dan 30.09.2020. godine – osnovni podaci	8
9.1. Stanje realizacije pojedinih mjera po Programu na dan 30.09.2020. godine	9
9. Operativni aspekti realizacije Programa	26
10. Monitoring proveden u okviru Projekta podrške zapošljavanju koji se realizira u saradnji sa Svjetskom bankom	26
11. Zaključna zapažanja	32

1. Uvod

U okviru monitoring aktivnosti tj. aktivnosti praćenja realizacije mjera/programa aktivne politike zapošljavanja, u Informaciji o realizaciji Programa sufinansiranja zapošljavanja 2019 sa stanjem na dan 30.09.2020. godine, date su osnovne informacije o programom utvrđenim elementima: cilju, ciljnoj grupi, korisnicima poticaja, vrsti mjera, visini poticaja i načinu realizacije ovog programa. Prezentirani su i podaci (tabelarno i grafički) o broju poslodavaca s kojima su zaključeni ugovori, broju zaposlenih osoba, njihovoj spolnoj strukturi, te visini ugovorenih i isplaćenih sredstava, po mjerama i kantonima.

U izradi ove informacije korišteni su podaci iz baza podataka o realizaciji ovog programa, te podaci iz monitorнга provedenog u okviru Projekta podrške zapošljavanju koji se realizira u saradnji sa Svjetskom bankom, kao i podaci od rukovodilaca Sektora za aktivne politike zapošljavanja i Jedinice za upravljanje projektima finansiranim iz fondova EU i zajedničkih projekata sa drugim organizacijama i institucijama, prikupljeni kroz kratki upitnik vezan za pripremu ove informacije.

2. Cilj

Program sufinansiranja zapošljavanja 2019 se realizira s ciljem zapošljavanja najmanje 12.000 osoba sa evidencije nezaposlenih u Federaciji BiH sa posebnom socijalnom i rodnom osjetljivošću, radi njihovog zapošljavanja, sprečavanja dugotrajne nezaposlenosti, očuvanja i unapređenja radnih sposobnosti, te stvaranja uvjeta za jačanje konkurentnosti mladih osoba bez radnog iskustva kroz osposobljavanje za rad u struci i sticanje prvog radnog iskustva.

3. Ciljne grupe

Programom se kroz različite mjere obuhvataju sljedeće kategorije nezaposlenih osoba:

- mladi dobi do 30 godina,
- žene,
- teže zapošljive i posebne kategorije nezaposlenih osoba.

4. Korisnici

4.1. Poslodavci

Korisnici Programa su poslodavci registrirani u Federaciji BiH koji redovno izmiruju obaveze po osnovu poreza i doprinosa, te oni koji imaju potpisan sporazum sa Poreznom upravom Federacije BiH o izmirenju duga po osnovu doprinosa, kao i oni na koje se odnosi Zakon o finansijskoj konsolidaciji.

U Programu ne mogu učestvovati:

- poslodavci koji su koristili kreditna ili bespovratna sredstva iz poticajnih mjera Zavoda/Službe a nisu ispoštovali obaveze u skladu sa zaključenim ugovorima, odnosno nisu zaposlili predviđen broj radnika i ne vraćaju redovno dobivena sredstva,
- poslodavci koji ne izmiruju redovno obaveze po osnovu poreza i doprinosa, ili koji nemaju potpisan sporazum sa Poreznom upravom Federacije BiH o izmirenju duga po osnovu doprinosa,
- poslodavci evidentirani u Registru novčanih kazni zbog duga neplaćenih novčanih kazni i troškova postupka, jer sa zaposlenikom nisu zaključili ugovor o radu (rad na crno).

Po svakoj objavi Javnog poziva - najmanje tri (3) - poslodavcu se može odobriti sufinansiranje zapošljavanja, ukupno po svim mjerama, najviše po 20 osoba sa evidencije nezaposlenih po kantonu/ županiji.

Poslodavcu se ne sufinansira zapošljavanje osoba koje je već zapošljavao, ne koristeći sredstva iz poticajnih mjera Zavoda/Službe, a kojima je prestao radni odnos kod tog poslodavca u posljednjih 12 mjeseci prije dana podnošenja prijave na određeni Javni poziv (izuzev mjere: „Javni radovi 2019“).

Također, poslodavcu se ne sufinansira zapošljavanje osoba koje je zapošljavao koristeći sredstva iz poticajnih mjera Zavoda/Službe, a kojima je prestao radni odnos kod tog poslodavca u posljednja 24 mjeseca prije dana podnošenja prijave na određeni Javni poziv (izuzev mjere: „Javni radovi 2019“).

Poslodavcu se ne sufinansira zapošljavanje osoba po mjeri „Periodično/sezonsko zapošljavanje 2019“ koje je već zapošljavao, koristeći ili ne koristeći sredstva iz poticajnih mjera Zavoda/Službe, a kojima je prestao radni odnos kod tog poslodavca u posljednja četiri (4) mjeseca prije dana podnošenja prijave na određeni Javni poziv.

Korisnici mjera „Prilika za sve 2019 - mogućnost produženog sufinansiranja zapošljavanja“ i „Doprinos 500 - 2019“ su poslodavci registrirani u Federaciji BiH u skladu sa Zakonom o privrednim društvima i Zakonu o obrtu.

Korisnici mjere „Javni radovi 2019“ su poslodavci registrirani u Federaciji BiH, i to: javna preduzeća, jedinice lokalne samouprave, federalne, kantonalne i općinske institucije/ustanove koje djeluju u oblasti socijalne zaštite, obrazovanja, kulture, komunalne privrede, ekologije i turizma, kao i nevladine organizacije koje saraduju sa pomenutim institucijama/ustanovama ili rade na programima/projektima podržanim od drugih donatora.

Poslodavcu se ne sufinansira zapošljavanje osoba, tj. neće se zaključiti ili će se raskinuti ugovor o sufinansiranju zapošljavanja u slučaju ukoliko se utvrdi namjera zloupotrebe ciljeva i drugih odredbi ovog programa.

4.2. Kantonalne/županijske službe za zapošljavanje

Korisnici Programa po mjeri „Služba u zajedničkim projektima 2019“ su kantonalne/ županijske službe za zapošljavanje, koje sa poslodavcima i drugim organizacijama i institucijama kreiraju partnerstvo za zapošljavanje i obuku na kantonalnom/županijskom, odnosno općinskom nivou.

4.3. Nezaposlene osobe

Korisnici Programa su nezaposlene osobe definirane ciljnim grupama i prijavljene na evidenciju službi za zapošljavanje u Federaciji BiH prije dana podnošenja prijave poslodavca na Javni poziv, odnosno za mjeru „Tražim poslodavca“ prije dana preuzimanja Obrasca za traženje poslodavca TP.

5. Poticajne mjere i osnovni iznosi sufinansiranja zapošljavanja

Programom su predviđene sljedeće mjere:

- ***Prvo radno iskustvo 2019***

Ova mjera namijenjena je mladim nezaposlenim osobama dobi do 30 godina SSS uz sufinansiranje zapošljavanja u trajanju od šest mjeseci uz mjesečni iznos od 360 KM i 390 KM za prijavljene na evidenciju najmanje 6 mjeseci i VSS uz sufinansiranje zapošljavanja u trajanju od 12 mjeseci uz mjesečni iznos od 420 KM) i 450 KM za prijavljene na evidenciju najmanje 6 mjeseci.

Cilj ove mjere je da se što većem broju mladih osoba omogući osposobljavanje za rad u struci i sticanje prvog radnog iskustva u zvanju za koje su se školovale, te na taj način poboljša njihova konkurentnost i integracija na tržištu rada.

- **Zapošljavanje žena 2019**

Mjera podrazumijeva zapošljavanje nezaposlenih žena, bez obzira na stepen obrazovanja, radno iskustvo i dob, na period od šest (6) mjeseci uz mjesečni iznos sufinansiranja od 420 KM i zapošljavanje nezaposlenih žena više (VI stepen) i visoke stručne spreme (VII stepen), bez obzira radno iskustvo i dob, na period od 12 mjeseci uz mjesečni iznos sufinansiranja zapošljavanja od 420 KM.

Cilj ove mjere je da se nezaposlenim ženama olakša integracija na tržištu rada i spriječi dugotrajna nezaposlenost., te doprinese povećanju stope zaposlenosti žena.

- **Prilika za sve 2019 - mogućnost produženog sufinansiranja zapošljavanja**

Mjera podrazumijeva zapošljavanje nezaposlenih osoba bez obzira na radno iskustvo, spol, dob i stepen obrazovanja, i to u trajanju od šest (6) mjeseci uz mjesečni iznos sufinansiranja zapošljavanja od 360 KM za protekli mjesec, te u trajanju od 12 mjeseci, uz podršku poslodavcu refundiranjem $\frac{1}{2}$ subvencije nakon šestog (6). do 12.-tog mjeseca perioda sufinansiranja na način da se iznos od 360 KM isplaćuje za protekli mjesec u trajanju od prvih šest (6) mjeseci i iznos od 180 KM za protekli mjesec u trajanju od narednih šest (6) mjeseci u okviru produženog sufinansiranja (6+6), i to isključivo kod poslodavaca u privatnom sektoru.

Cilj ove mjere je da se nezaposlenim osobama olakša integracija na tržištu rada i spriječi dugotrajna nezaposlenost uz mogućnost pružanja podrške poslodavcu u obliku produženog sufinansiranja zapošljavanja.

- **Doprinos 500 - 2019**

Mjera podrazumijeva sufinansiranje zapošljavanje nezaposlenih osoba, bez obzira na radno iskustvo, dob i stepen obrazovanja na period od šest (6) mjeseci. Zavod poslodavcu mjesečno isplaćuje/refundira iznos od 500 KM isključivo za obavezne doprinose za protekli mjesec u trajanju od šest (6) mjeseci.

Cilj ove mjere je da se nezaposlenim osobama olakša integracija na tržištu rada i spriječi dugotrajna nezaposlenost uz poticanje poslodavaca za osiguravanje više plaće nezaposlenoj osobi/radniku, a koja podrazumijeva podršku poslodavcu isključivo u privatnom sektoru kroz refundiranje iznosa uplaćenih obaveznih doprinosa u visini od 500 KM.

- **Periodično/sezonsko zapošljavanje 2019**

Mjera podrazumijeva sufinansiranje zapošljavanje nezaposlenih osoba, bez obzira na radno iskustvo, dob i stepen obrazovanja uz zasnivanje radnog odnosa na period do šest (6) mjeseci. Zavod poslodavcu mjesečno isplaćuje/refundira iznos od 360 KM za protekli mjesec u trajanju do šest (6) mjeseci.

Cilj ove mjere je da se nezaposlenim osobama olakša integracija na tržištu rada i spriječi dugotrajna nezaposlenost, te da se poslodavcima osigura radna snaga u skladu sa njihovim potrebama.

- **Nova prilika 2019**

Mjera podrazumijeva sufinansiranje zapošljavanja osoba, i to: prijavljenih, bez obzira na spol, stepen obrazovanja i period nezaposlenosti, osoba prijavljenih na evidenciju nezaposlenih u Federaciji BiH najmanje 12 mjeseci prije dana podnošenja prijave poslodavca na Javni poziv, bez obzira na spol, dob i stepen obrazovanja, § osoba niže kvalifikacije ili bez kvalifikacije (NSS, NK, PK), bez obzira na spol, dob i period

nezaposlenosti, uz zasnivanje radnog odnosa na period do šest (6) mjeseci. Zavod poslodavcu mjesečno isplaćuje/refundira iznos od 450 KM za protekli mjesec u trajanju od šest (6) mjeseci. Cilj ove mjere je da se nezaposlenim osobama koje su u izuzetno lošoj situaciji na tržištu rada olakša integracija i prekine dugotrajna nezaposlenost, te da se poslodavcima osigura radna snaga u skladu sa njihovim potrebama.

- ***Javni radovi 2019***

Mjera podrazumijeva zapošljavanje nezaposlenih osoba, bez obzira na radno iskustvo, dob i stepen obrazovanja, uz zasnivanje radnog odnosa na period do četiri (4) mjeseca i sufinansiranje zapošljavanja u kroz isplatu/refundaciju iznosa od 400 KM za protekli mjesec.

Cilj ove mjere je da se obezbijedi zapošljavanje/radno angažiranje nezaposlenih osoba sa evidencije nezaposlenih sa područja Federacije BiH, radi ublažavanja socijalnih posljedica nezaposlenosti, motivacije za traženje posla, te integracije na tržište rada kroz vremenski ograničeni radni angažman i društveno koristan rad (npr. zaštita i očuvanje okoliša, sanacija divljih deponija, uređenje cesta, otklanjanje posljedica elementarnih nepogoda, socijalna zaštita, pomoć starima i nemoćnim osobama, zaštita kulturnih spomenika, obrazovni programi i dr.).

- ***Tražim poslodavca 2019***

Mjera podrazumijeva zapošljavanje nezaposlenih osoba, bez obzira na radno iskustvo, dob i stepen obrazovanja, uz zasnivanje radnog odnosa na period od šest (6) mjeseci ili period od 12 mjeseci, prijavljenih na evidenciju nezaposlenih osoba prije dana preuzimanja *Obrasca za traženje poslodavca TP*, na način da Zavod poslodavcu mjesečno isplaćuje/refundira: iznos od 420 KM za protekli mjesec u trajanju od šest (6) mjeseci ili iznos od 420 KM za protekli mjesec u trajanju od prvih šest (6) mjeseci i iznos od 210 KM za protekli mjesec u trajanju od narednih šest (6) mjeseci u okviru produženog sufinansiranja (6+6).

Cilj ove mjere, koja je fokusirana na nezaposlene osobe, da se nezaposlenim osobama olakša integracija na tržištu rada i spriječi dugotrajna nezaposlenost, te da se pojača njihova motivacija i aktivnost u traženju posla, uz pomoć *Obrasca za traženje poslodavca TP*, čije je trajanje ograničeno do 60 dana od dana preuzimanja sa portala: www.fzz.ba.

- ***Služba u zajedničkim projektima 2019***

Zapošljavanje i obuka za povećanje kompetencija i sticanje dodatnih znanja i vještina osoba, bez obzira na radno iskustvo, spol, dob i stepen obrazovanja, prijavljenih na evidenciju nezaposlenih osoba, kroz partnerstvo Službe sa poslodavcem i drugim organizacijama i institucijama. Mjesečni iznos sufinansiranja zapošljavanja po ovim projektima po osobi ne može biti veći od 450 KM, a mjesečni iznos sufinansiranja obuke iz sredstava Zavoda/Službe za povećanje kompetencija i sticanje dodatnih znanja i vještina nezaposlenih osoba, bez obaveze zapošljavanja, ne može biti veći od 200 KM po osobi.

Period sufinansiranja zapošljavanja može trajati najviše 12 mjeseci, a period sufinansiranja obuke može trajati najviše tri (4) mjeseca.

Cilj ove mjere je podrška razvoju partnerstava Službe sa poslodavcima i drugim organizacijama i institucijama, kroz sufinansiranje zapošljavanja, obuke za povećanje kompetencija i sticanje dodatnih znanja i vještina, obrazovanja odraslih, cjeloživotnog učenja i dr. Svako uspostavljeno partnerstvo je predmet odgovarajućeg sporazuma kojim se određuju obim, vrsta i način implementiranja istog, a na koji Zavod daje saglasnost.

6. Uvećanje osnovnog iznosa sufinansiranja zapošljavanja

Programom je predviđeno sufinansiranje dijela troškova obaveznih doprinosa i/ili dijela neto plaće, u zavisnosti od pojedinačne mjere.

Osnovni iznos sufinansiranja u svim mjerama se bez kumulativnog zbrajanja povećava za 10% za sljedeće kategorije nezaposlenih osoba: osobe sa izrađenim individualnim planom zapošljavanja (IPZ), osobe sa invaliditetom, kao i radno sposobne osobe sa lakom i umjerenom retardacijom; članovi šehidskih porodica ili porodica poginulih branitelja; nezaposleni demobilisani branitelji; djeca nezaposlenih demobilisanih branitelja; djeca i supružnici osoba s invaliditetom od 60% i više; članovi domaćinstva u kojem ni jedan član nije zaposlen; Romi; samohrani roditelji, staratelji i hranitelji i njihove djece; roditelji djeteta sa posebnim potrebama i roditelji teško bolesne djece; žrtve nasilja: civilne žrtve rata, žrtve nasilja u porodici i dr.; liječeni ovisnici (dokaz - uvjerenje specijalizirane medicinske ustanove, uvjerenje komune); bivši štićenici doma za nezbrinutu djecu (dokaz - uvjerenje doma za nezbrinutu djecu, uvjerenje centra za socijalni rad).

7. Javni poziv

Prvi javni poziv je objavljen 28.2.2019. a nakon toga produžavan tokom cijele godine u skladu sa raspoloživim sredstvima.

8. Pregled realizacije Programa sufinansiranja zapošljavanja 2019 na dan 30.09.2020. godine – osnovni podaci

Za realizaciju mjera **Prvo radno iskustvo 2019, Prilika za sve 2019, Doprinos 500, Periodično zapošljavanje 2019, Nova prilika 2019 i Javni radovi 2019**, planirana su sredstva u iznosu od 26.731.553 KM, a kroz preraspodjelu sredstava planirana su sredstva u iznosu od 27.828.091,84 KM :

- ugovorena su sredstva u iznosu od 20.338.133,35 KM ili 73% u odnosu na planirani iznos
- isplaćena su sredstva u iznosu od 16.502.904,35 KM ili 59% sredstava od planiranog ili 81% od ugovorenog iznosa
- potpisano je 3.592 ugovora s poslodavcima
- zaposlene su 7.804 osobe (u najvećem omjeru 66% u okviru mjere Prilika za sve 2019) i to 59% muškaraca, a 41% žena.

Za realizaciju mjere **Zapošljavanje žena 2019** Programom su planirana sredstva u iznosu 6.000.000 KM, a kroz preraspodjelu sredstava planirana su sredstva u iznosu od 5.921.949,56 KM:

- ugovorena su sredstva u iznosu od 4.851.020,81 KM ili 82% od planiranog
- isplaćena su sredstva u iznosu od 4.036.259,81 KM ili 68% od planiranog ili 83% od ugovorenog
- zaključeno je 1.003 ugovora s poslodavcima
- zaposleno je 1.607 osoba.

Za realizaciju mjere **Tražim poslodavca 2019** Programom su planirana sredstva u iznosu 4.000.000 KM, a kroz preraspodjelu sredstava planirana su sredstva u iznosu od 3.986.916,39 KM:

- ugovorena su sredstva u iznosu od 3.073.323,45 KM ili 77% od planiranog
- isplaćeno je 2.408.016,78 KM ili 60% od planiranog iznosa ili 78% od ugovorenog
- zaključeno je 788 ugovora s poslodavcima
- zaposleno je 889 osoba, i to 54% muškaraca, a 46% žena.

Za realizaciju mjere **Služba u zajedničkim projektima 2019**, planirana su sredstva u iznosu 8.268.446,47 KM, a kroz preraspodjelu sredstava planirana su sredstva u iznosu od 7.517.294,98 KM:

- ugovorena su sredstva u iznosu od 6.357.579,64 KM ili 85% od planiranog
- isplaćena su sredstva u iznosu 4.240.000,67 KM ili 67% od ugovorenog
- zaključeno je 375 ugovora za zapošljavanje 1304 osobe i 58 ugovora za obuku 789 osoba

Ukupno po svim mjerama:

planirana su sredstva u iznosu od 45.254.253,00 KM

- ugovorena su sredstva u iznosu od 34.059.392,25 KM ili 75% od planiranog
- isplaćena su sredstva u iznosu od 26.655.116,61 KM ili 78% od ugovorenog
- zaposleno je 11.604 osobe (5771 muškarac i 5833 žene) ili 97% od planiranih 12.000, a dodatno je obučeno 789 osoba.

Realizacija Programa sufinansiranja zapošljavanja 2019 je u završnoj fazi te je potrebno u koordinaciji sa kantonalnim službama za zapošljavanje završiti realizaciju i ažurirati stanje preostalih obaveza, nakon čega bi se pristupilo stvaranju pretpostavki za izradu izvještaja o ukupnoj relizaciji i učincima pojedinih mjera iz ovoga programa.

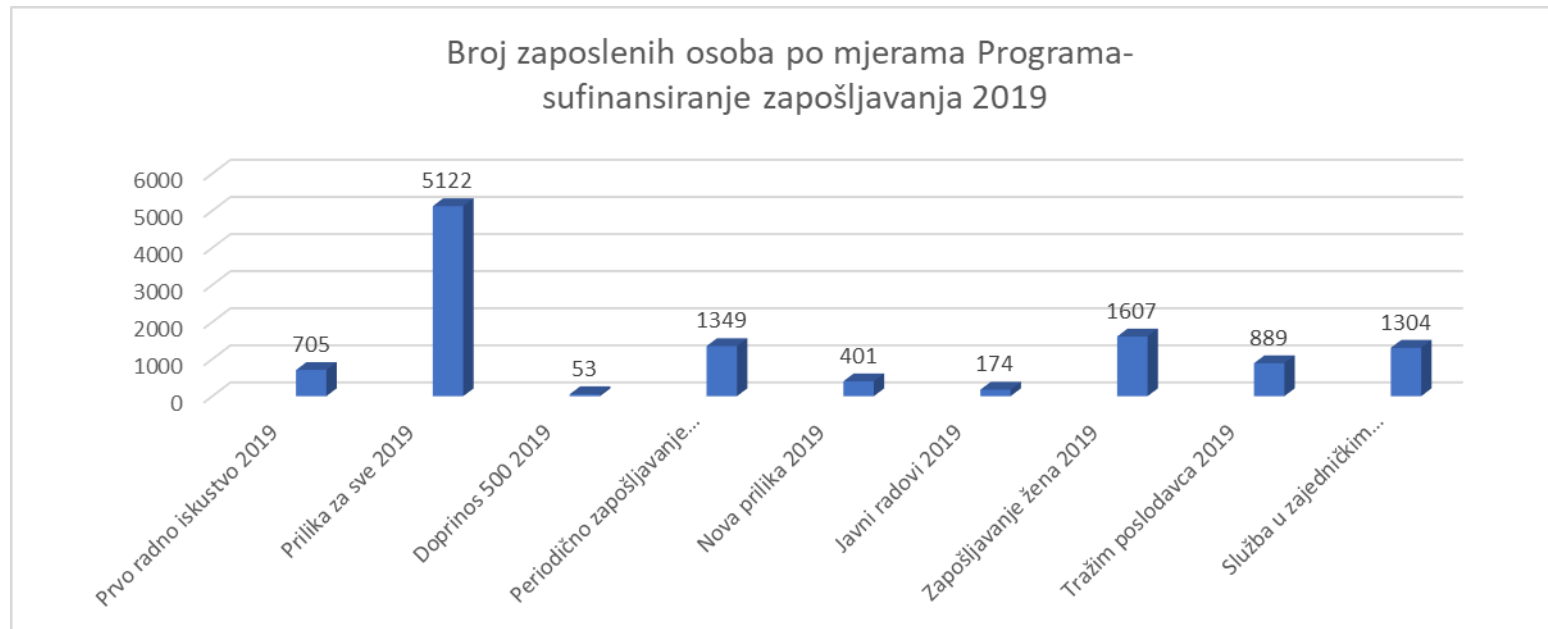
**INFORMACIJA O REALIZACIJI PROGRAMA SUFINANSIRANJA
ZAPOŠLJAVANJA 2019 (stanje na dana 30.09.2020.)**

8.1. Stanje realizacije pojedinih mjera po Programu na dan 30.09.2020. godine

Tabela 1: Pregled realizacije pojedinačnih mjera po planiranim, ugovorenim i isplaćenim sredstvima i broju zaposlenih osoba

Naziv mjere	Ukupno planirano sredstava u KM	Izmjenjeni planirani iznos sredstava u KM	Ugovoreno sredstava u KM	% od planiranog	Isplaćeno sredstava u KM	% od ugovorenog	Ostatak za isplatu u KM	Broj planiranih osoba	Broj zaposlenih osoba po mjerama	Broj zaposlenih osoba ukupno
Prvo radno iskustvo 2019	26.731.554	27.828.091	3.098.008,40	73%	2.345.167,40	76%	752.841,00	12.000	705	11.604
Prilika za sve 2019			13.100.364,00		10.493.046,60	81%	2.607.317,40		5.122	
Doprinos 500 2019			144.366,00		140.866,00	96%	3.500,00		53	
Periodično/sezonsko zapošljavanje 2019			2.641.111,45		2.288.445,85	87%	352.665,60		1349	
Nova prilika 2019			1.054.663,50		953.638,50	90%	101.025,00		401	
Javni radovi 2019			299.620,00		281.740,00	94%	17.880,00		174	
Zapošljavanje žena 2019	6.000.000	5.921.950	4.851.020,81	82%	4.036.259,81	83%	814.761,00	1.607		
Tražim poslodavaca 2019	4.000.000	3.986.916	3.073.323,45	77%	2.408.016,78	78%	665.306,67	889		
Služba u zajedničkim projektima 2019	8.268.446	7.517.295	6.357.579,64	85%	4.240.000,67	67%	2.117.578,97	1304		
UKUPNO	45.000.000	45.254.253	34.620.057,25	77%	27.187.181,61	79%	7.432.875,64		11.604	

Grafikon 1: Prikaz broja zaposlenih po svim mjerama Programa sufinansiranja zapošljavanja 2019

Grafikon 2: Prikaz ugovorenih sredstava po svim mjerama Programa sufinansiranja zapošljavanja 2019

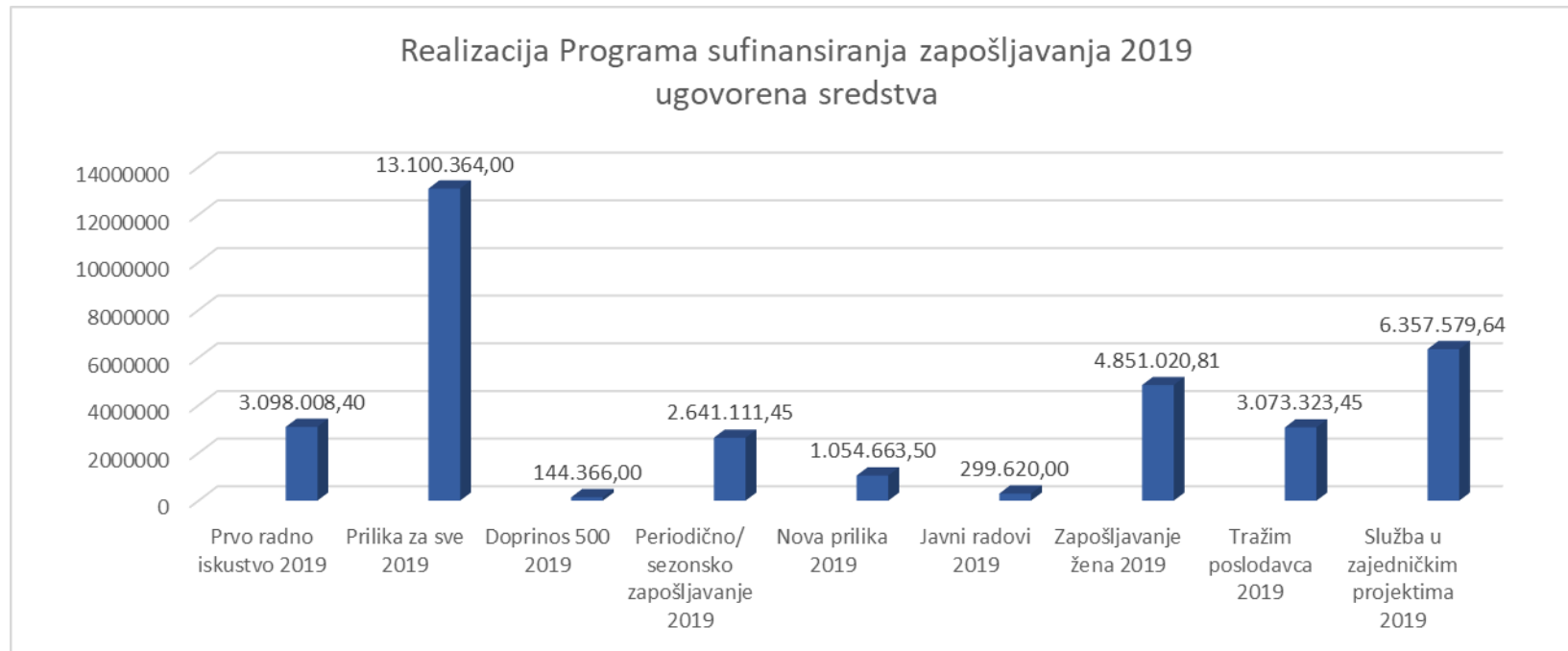

Tabela 2: Pregled realizacije mjera Prvo radno iskustvo 2019, Prilika za sve 2019, Doprinos 500 2019, Periodično zapošljavanje 2019, Nova prilika 2019 i Javni radovi 2019 po kantonima, planiranim, ugovorenim i isplaćenim sredstvima, broju ugovora i broj zaposlenih osoba

Služba	Naziv	Planirano	Ugovoreno	Plaćeno	Br. ugv.	Br. zap.	M	Ž
USK	<i>Prvo radno iskustvo</i>	3.163.523,33	317.664,00	229.848,00	40	78	38	40
	<i>Prilika za sve 2019</i>		1.400.868,00	1.080.504,00	285	506	326	180
	<i>Doprinos 500- 2019</i>		3.000,00	3.000,00	1	1	1	0
	<i>Periodično zapošljavanje 2019</i>		366.166,05	290.566,05	70	194	109	85
	<i>Nova prilika 2019</i>		84.510,00	71.325,00	23	33	25	8
	<i>Javni radovi 2019</i>		37.600,00	37.600,00	7	24	18	6
PK	<i>Prvo radno iskustvo</i>	1.339.270,15	128.964,00	95.259,00	21	25	8	17
	<i>Prilika za sve 2019</i>		520.140,00	422.786,00	119	185	117	68
	<i>Doprinos 500- 2019</i>		3.300,00	3.300,00	1	1	1	0
	<i>Periodično zapošljavanje 2019</i>		29.805,60	28.944,00	11	15	8	7
	<i>Nova prilika 2019</i>		174.555,00	167.130,00	37	64	31	33
	<i>Javni radovi 2019</i>		23.680,00	23.680,00	6	10	9	1
TK	<i>Prvo radno iskustvo</i>	6.937.368,02	483.736,00	372.931,00	96	125	68	57
	<i>Prilika za sve 2019</i>		3.603.221,20	2.979.101,20	574	1498	848	650
	<i>Doprinos 500- 2019</i>		39.300,00	38.300,00	6	15	14	1
	<i>Periodično zapošljavanje 2019</i>		754.719,00	563.079,00	136	401	255	146
	<i>Nova prilika 2019</i>		152.595,00	129.180,00	39	63	39	24
	<i>Javni radovi 2019</i>		32.720,00	25.120,00	10	15	11	4
ZDK	<i>Prvo radno iskustvo</i>	4.325.721,71	424.368,00	358.362,00	64	99	36	63

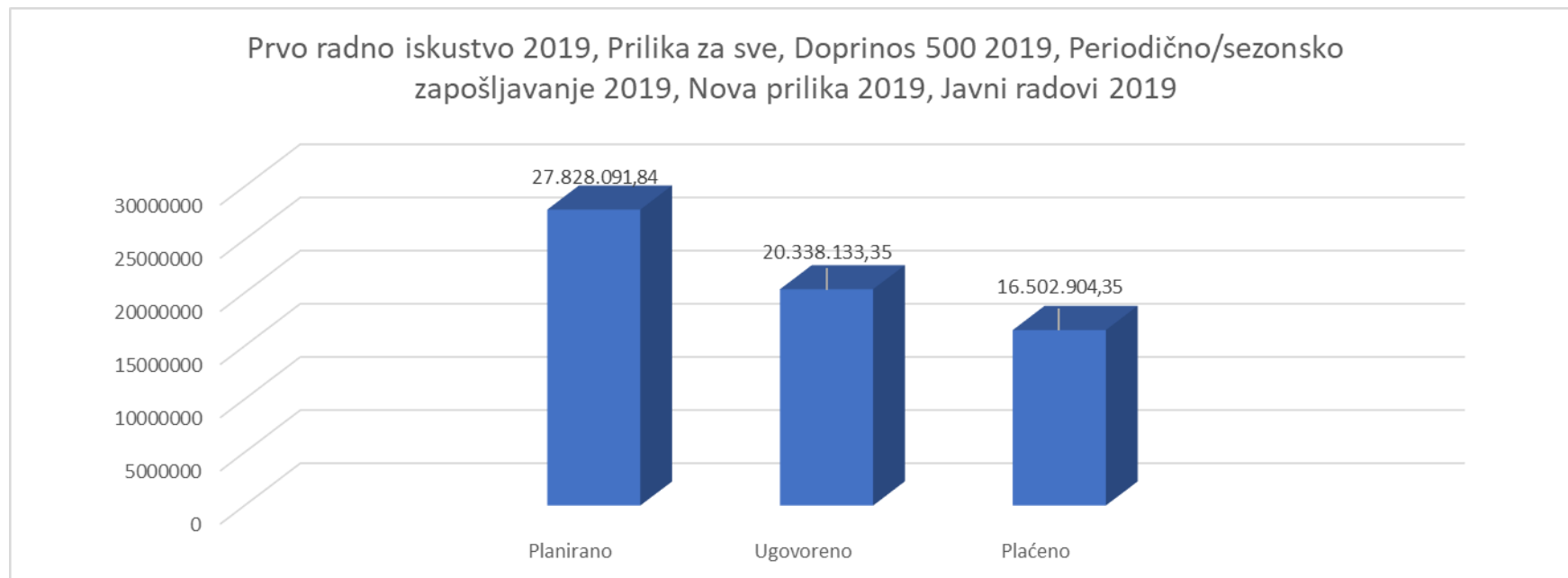
**INFORMACIJA O REALIZACIJI PROGRAMA SUFINANSIRANJA
ZAPOŠLJAVANJA 2019 (stanje na dana 30.09.2020.)**

	<i>Prilika za sve 2019</i>		2.354.860,00	2.076.817,00	409	973	573	400
	<i>Doprinos 500- 2019</i>		41.183,00	41.183,00	12	16	12	4
	<i>Periodično zapošljavanje 2019</i>		522.471,00	503.211,00	105	262	129	133
	<i>Nova prilika 2019</i>		181.920,00	171.030,00	35	66	31	35
	<i>Javni radovi 2019</i>		33.180,00	33.180,00	5	20	20	0
BPK	<i>Prvo radno iskustvo</i>	1.279.155,51	44.332,40	36.628,40	12	12	7	5
	<i>Prilika za sve 2019</i>		455.702,40	381.600,00	86	162	117	45
	<i>Doprinos 500- 2019</i>		3.000,00	3.000,00	1	1	1	0
	<i>Periodično zapošljavanje 2019</i>		151.508,40	139.376,40	25	71	43	28
	<i>Nova prilika 2019</i>		114.238,50	92.158,50	35	44	25	19
	<i>Javni radovi 2019</i>		84.800,00	84.800,00	5	49	37	12
SBK	<i>Prvo radno iskustvo</i>	2.479.659,67	118.314,00	99.414,00	25	32	17	15
	<i>Prilika za sve 2019</i>		1.444.386,00	1.067.350,00	227	588	366	222
	<i>Doprinos 500- 2019</i>		18.000,00	17.000,00	4	6	6	0
	<i>Periodično zapošljavanje 2019</i>		340.210,00	300.970,00	49	174	127	47
	<i>Nova prilika 2019</i>		55.575,00	54.225,00	13	21	19	2
	<i>Javni radovi 2019</i>		0,00	0,00	0	0	0	0
HNK	<i>Prvo radno iskustvo</i>	1.881.662,62	571.485,00	299.475,00	35	114	34	80
	<i>Prilika za sve 2019</i>		527.895,00	459.393,00	72	199	119	80
	<i>Doprinos 500- 2019</i>		3.000,00	3.000,00	1	1	1	0
	<i>Periodično zapošljavanje 2019</i>		124.920,00	122.652,00	26	63	31	32
	<i>Nova prilika 2019</i>		105.240,00	98.940,00	9	42	28	14
	<i>Javni radovi 2019</i>		32.000,00	32.000,00	2	21	20	1
ZHK	<i>Prvo radno iskustvo</i>	1.526.069,46	394.767,00	356.799,00	52	84	34	50
	<i>Prilika za sve 2019</i>		708.266,40	507.692,40	169	241	129	112

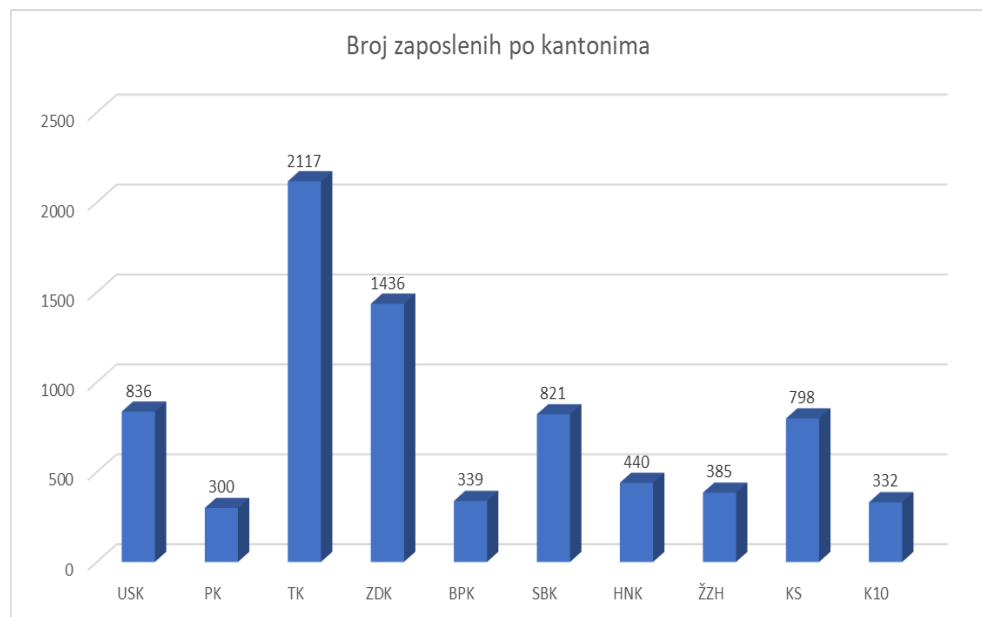
**INFORMACIJA O REALIZACIJI PROGRAMA SUFINANSIRANJA
ZAPOŠLJAVANJA 2019 (stanje na dana 30.09.2020.)**

	<i>Doprinos 500- 2019</i>		3.000,00	3.000,00	1	1	0	1
	<i>Periodično zapošljavanje 2019</i>		98.184,00	95.628,00	33	46	22	24
	<i>Nova prilika 2019</i>		36.450,00	36.460,00	12	13	7	6
	<i>Javni radovi 2019</i>		0,00	0,00	0	0	0	0
KS	<i>Prvo radno iskustvo</i>	3.867.075,38	424.586,00	317.663,00	82	96	33	63
	<i>Prilika za sve 2019</i>		1.490.395,00	979.225,00	287	552	295	257
	<i>Doprinos 500- 2019</i>		23.100,00	21.600,00	5	8	4	4
	<i>Periodično zapošljavanje 2019</i>		128.576,40	119.468,40	26	59	51	8
	<i>Nova prilika 2019</i>		131.580,00	115.200,00	36	48	15	33
	<i>Javni radovi 2019</i>		55.640,00	45.360,00	4	35	35	0
K 10	<i>Prvo radno iskustvo</i>	1.028.586,00	189.792,00	178.788,00	20	40	21	19
	<i>Prilika za sve 2019</i>		594.630,00	538.578,00	102	218	141	77
	<i>Doprinos 500- 2019</i>		7.483,00	7.483,00	2	3	3	0
	<i>Periodično zapošljavanje 2019</i>		124.551,00	124.551,00	18	64	39	25
	<i>Nova prilika 2019</i>		18.000,00	18.000,00	4	7	4	3
	<i>Javni radovi 2019</i>		0,00	0,00	0	0	0	0
FBIH		27.828.091,84	20.338.133,35	16.502.904,35	3592	7804	4558	3246
			77%	81%		100%	58%	42%

Grafikon 3: Planirana ugovorena i isplaćena sredstva za mjere: Prvo radno iskustvo 2019, Prilika za sve 2019, Periodično zapošljavanje 2019, Doprinos 500 2019, Nova prilika 2019 i Javni radovi 2019

Grafikon 4: Broj zaposlenih po kantonima za mjere Prvo radno iskustvo 2019, Prilika za sve 2019, Periodično zapošljavanje 2019, Doprinos 500 2019, Nova prilika 2019 i Javni radovi 2019

Grafikon 5: Ugovorena sredstva po kantonima za mjere: Prvo radno iskustvo 2019, Prilika za sve 2019, Periodično zapošljavanje 2019, Doprinos 500 2019, Nova prilika 2019 i Javni radovi 2019

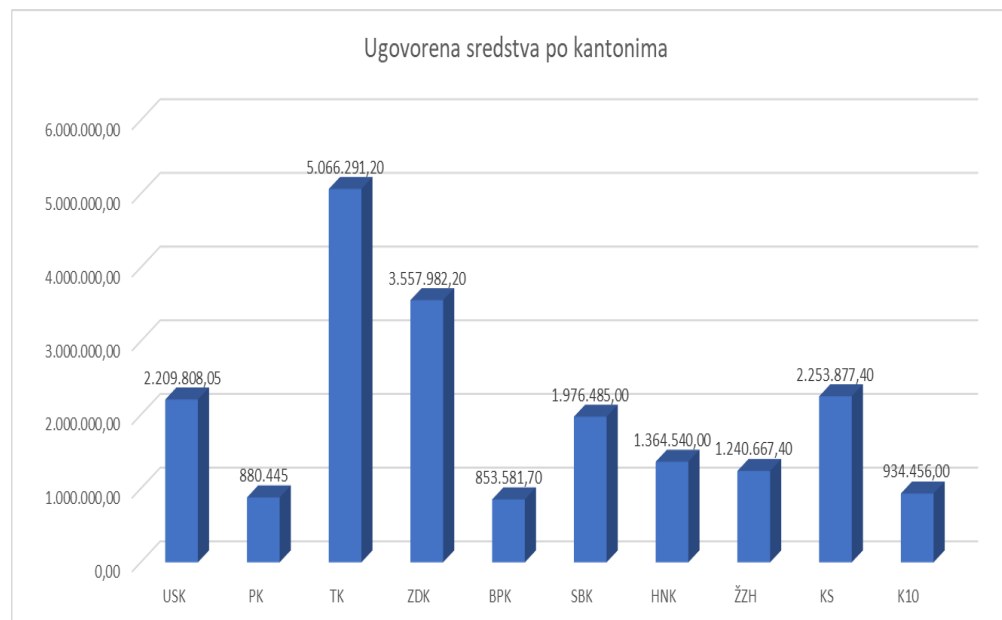
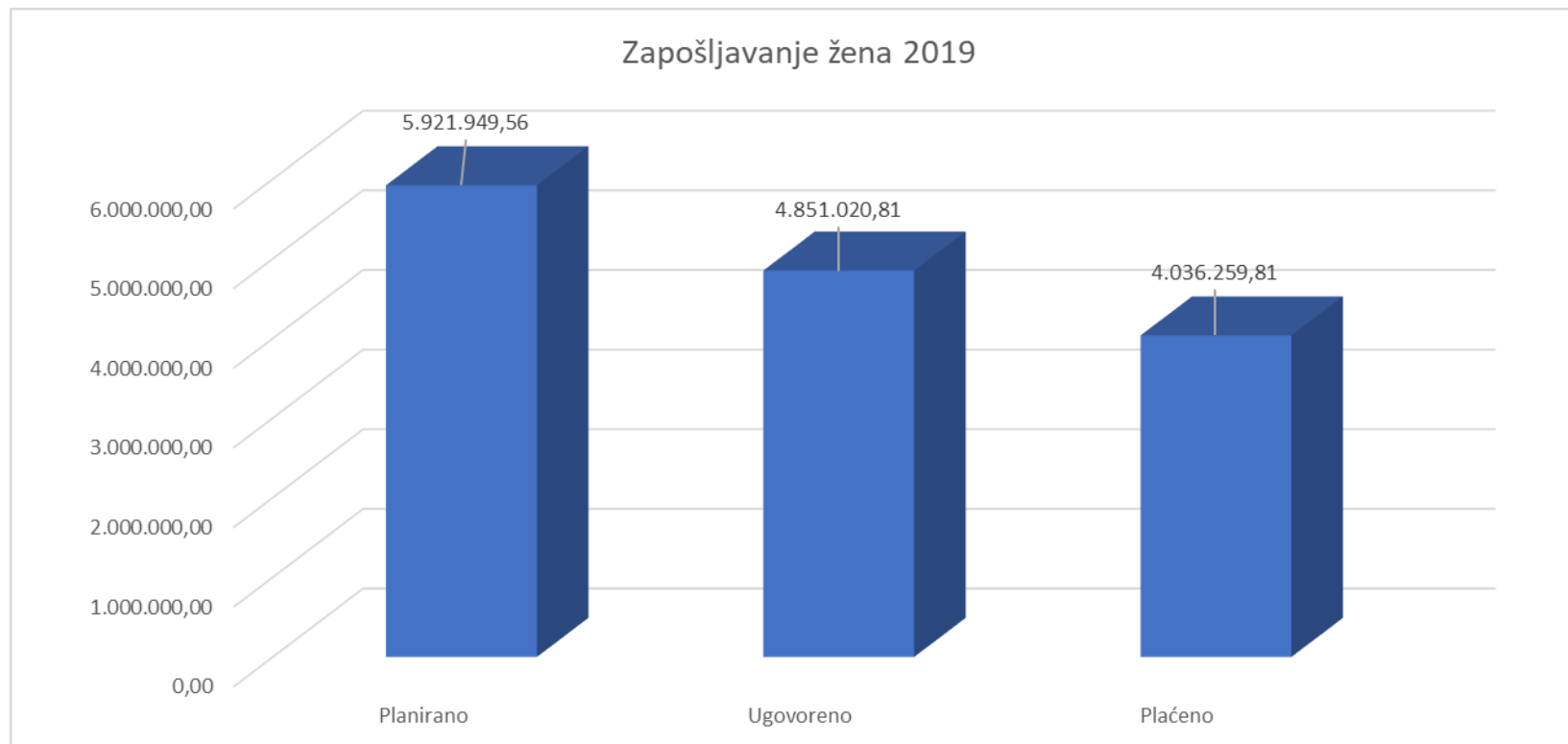

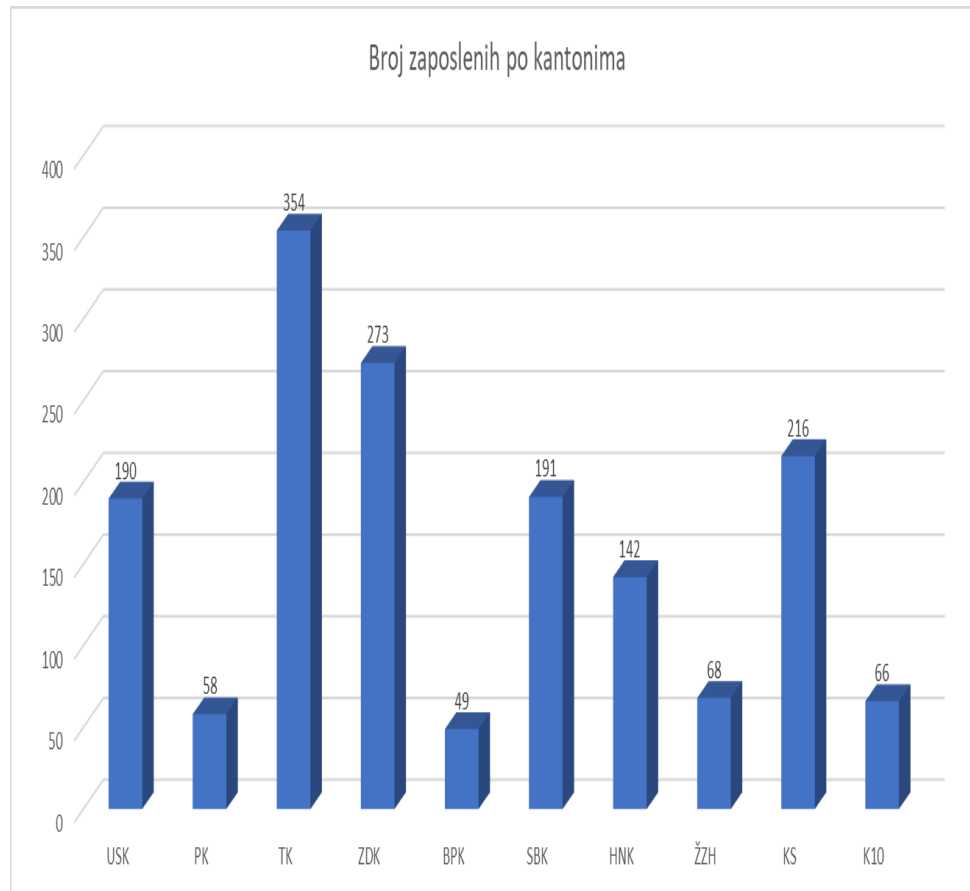
Tabela 3: Pregled realizacije mjere Zapošljavanje žena 2019 po kantonima, planiranim, ugovorenim i isplaćenim sredstvima, broju ugovora i broj zaposlenih osoba

Služba	Naziv mjere	Planirano	Planirano-izmjene Programa	Ugovoreno	Plaćeno	Ostatak za isplatu	Broj ugovora	Broj zaposlenih	M	Ž
USK	Zapošljavanje žena 2019	671.898,76	671.898,76	514.788,00	437.508,00	77.280,00	116	190	0	190
PK		237.477,34	237.477,34	174.213,20	157.119,20	17.094,00	42	58	0	58
TK		1.198.520,23	1.198.520,23	1.003.477,00	905.323,00	98.154,00	217	354	0	354
ZDK		925.109,04	915.109,04	807.833,00	691.644,00	116.189,00	161	273	0	273
BPK		219.283,80	219.283,80	171.306,80	134.934,80	36.372,00	36	49	0	49
SBK		626.440,34	626.440,34	512.399,00	428.819,00	83.580,00	111	191	0	191
HNK		558.544,92	558.544,92	433.882,61	375.124,61	58.758,00	77	142	0	142
ZHK		314.113,78	314.113,78	261.167,20	201.023,20	60.144,00	51	68	0	68
KS		976.945,36	976.945,36	766.738,00	518.490,00	248.248,00	153	216	0	216
K10		271.666,44	203.616,00	205.216,00	186.274,00	18.942,00	39	66	0	66
UKUPNO		6.000.000,00	5.921.949,56	4.851.020,81	4.036.259,81	814.761,00	1003	1607	0	1607
%					82%	83%			100%	

Grafikon 6: Planirana ugovorena i isplaćena sredstva za mjeru Zapošljavanje žena 2019

**Grafikon 7: Broj zaposlenih po kantonima za mjeru
Zapošljavanje žena 2019**

**Grafikon 8: Ugovorena sredstva po kantonima za mjeru
Zapošljavanje žena 2019**

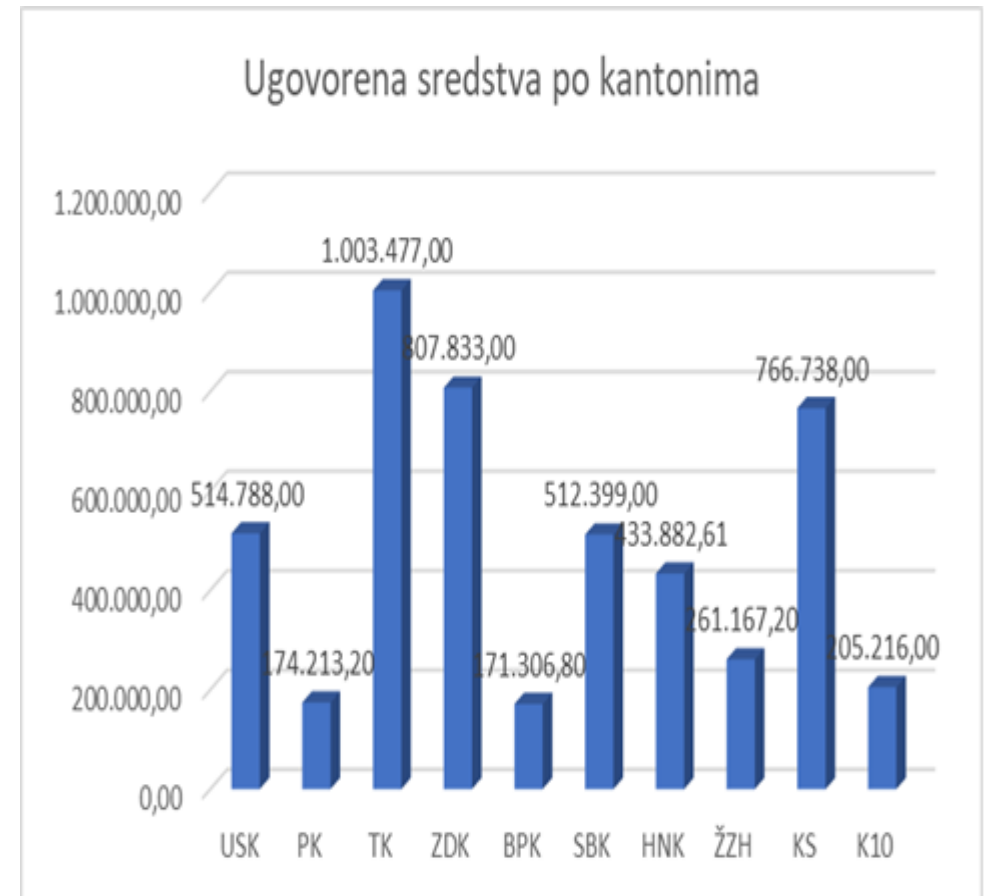

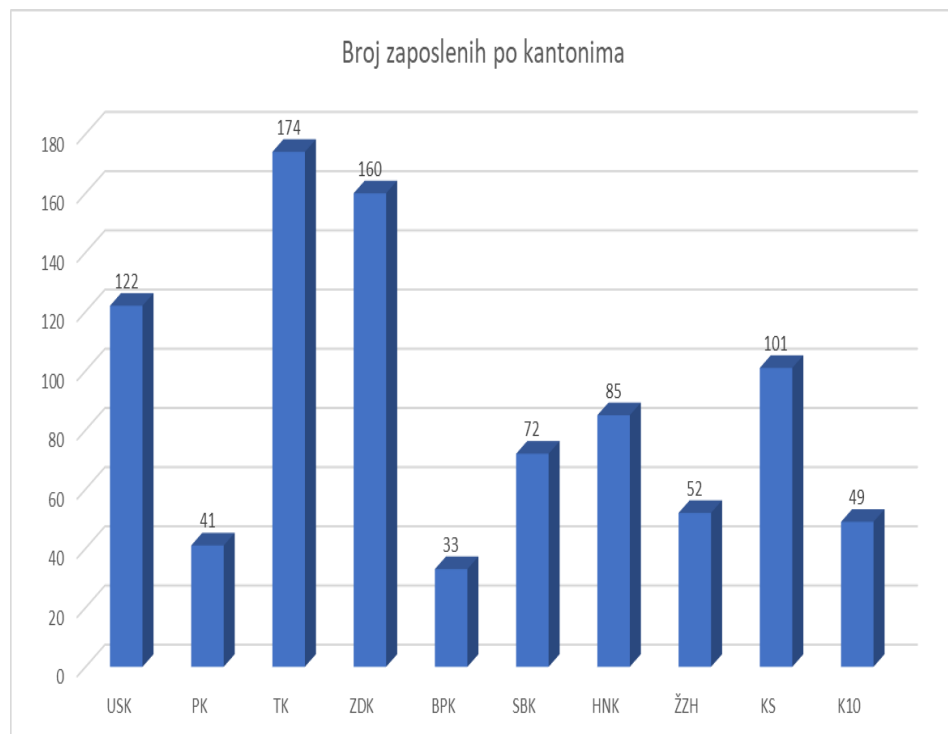
Tabela 4: Pregled realizacije mjere Tražim poslodavca 2019 po kantonima, planiranim, ugovorenim i isplaćenim sredstvima, broju ugovora i broj zaposlenih osoba

Služba	Naziv mjere	Planirano	Planirano- izmjene Programa	Ugovoreno	Plaćeno	Ostatak za isplatu	Broj ugovora	Broj zaposlenih	M	Ž
USK	Tražim poslodavca 2019	447.932,51	501.932,51	397.068,00	312.144,00	84.924,00	105	122	80	42
PK		158.318,22	158.318,22	142.479,40	127.842,40	14.637,00	34	41	21	20
TK		799.013,49	799.013,49	595.672,40	406.378,40	189.294,00	148	174	95	79
ZDK		616.739,36	606.739,36	547.162,00	473.669,00	73.493,00	130	160	86	74
BKP		146.189,20	146.189,20	109.048,40	85.882,60	23.165,80	33	33	20	13
SBK		417.626,89	417.626,89	242.543,00	194.589,00	47.954,00	72	72	46	26
HNK		372.363,28	297.940,63	295.501,85	263.960,98	31.540,87	73	85	43	42
ZHK		209.409,19	209.409,19	199.326,40	162.618,40	36.708,00	46	52	19	33
KS		651.296,91	651.296,91	367.220,00	207.536,00	159.684,00	99	101	46	55
K10		181.110,96	198.450,00	177.302,00	173.396,00	3.906,00	48	49	28	21
UKUPNO		4.000.000,00	3.986.916,39	3.073.323,45	2.408.016,78	665.306,67	788	889	484	405
%					77%	78%		100%	54%	46%

Grafikon 9: Planirana ugovorena i isplaćena sredstva za mjeru Tražim poslodavca 2019

Grafikon 10: Broj zaposlenih po kantonima za mjeru Tražim
poslodavca 2019

Grafikon 11: Ugovorena sredstva po kantonima za mjeru Tražim
poslodavca 2019

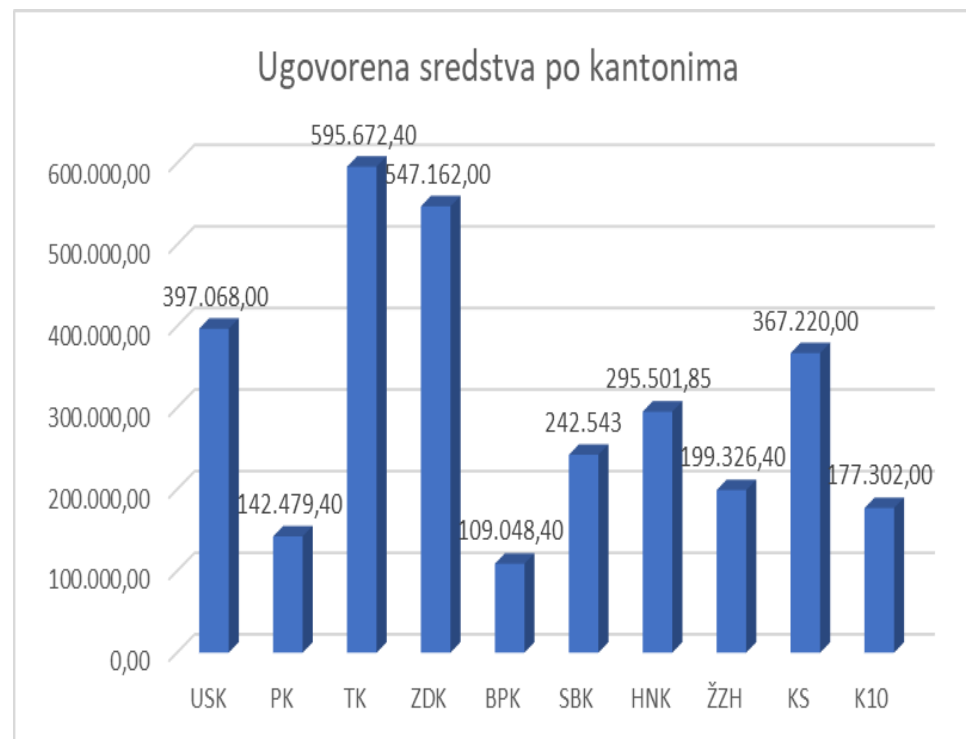
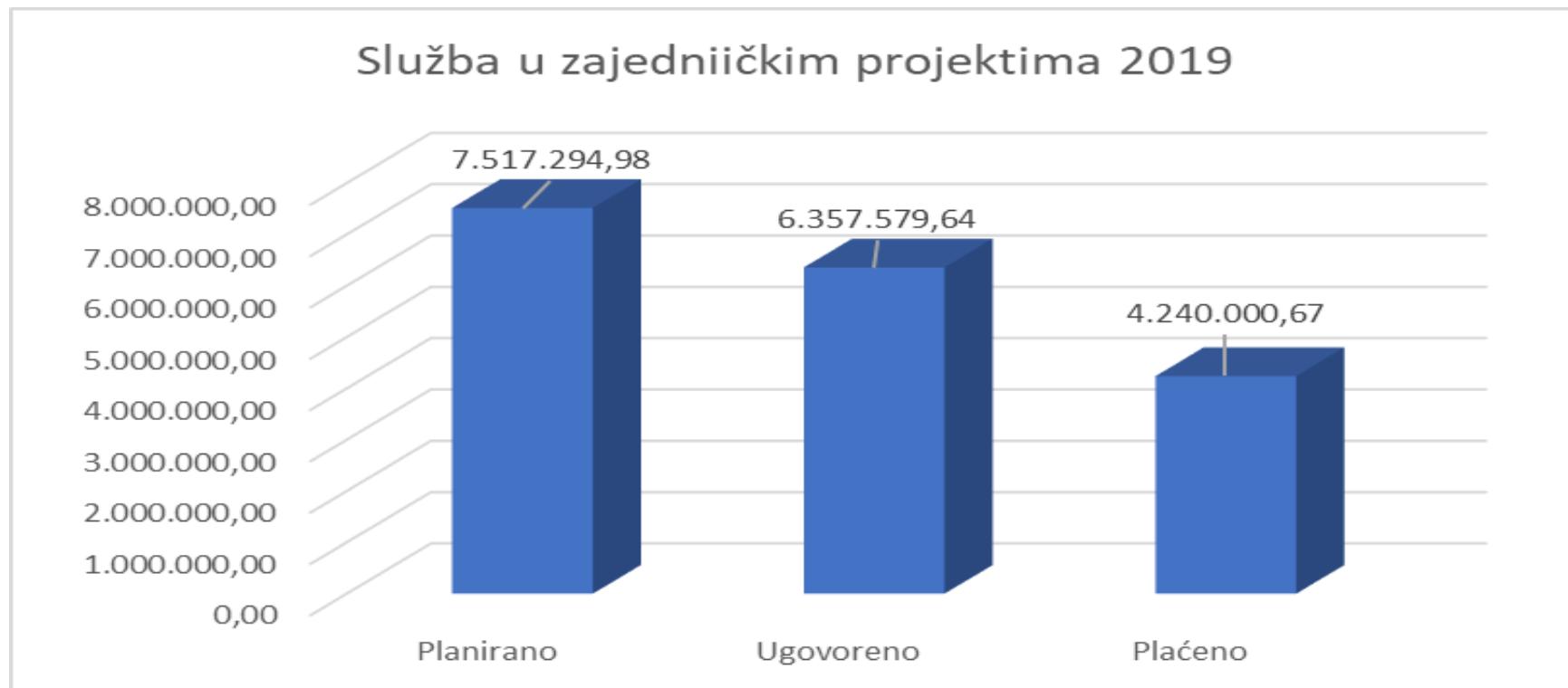

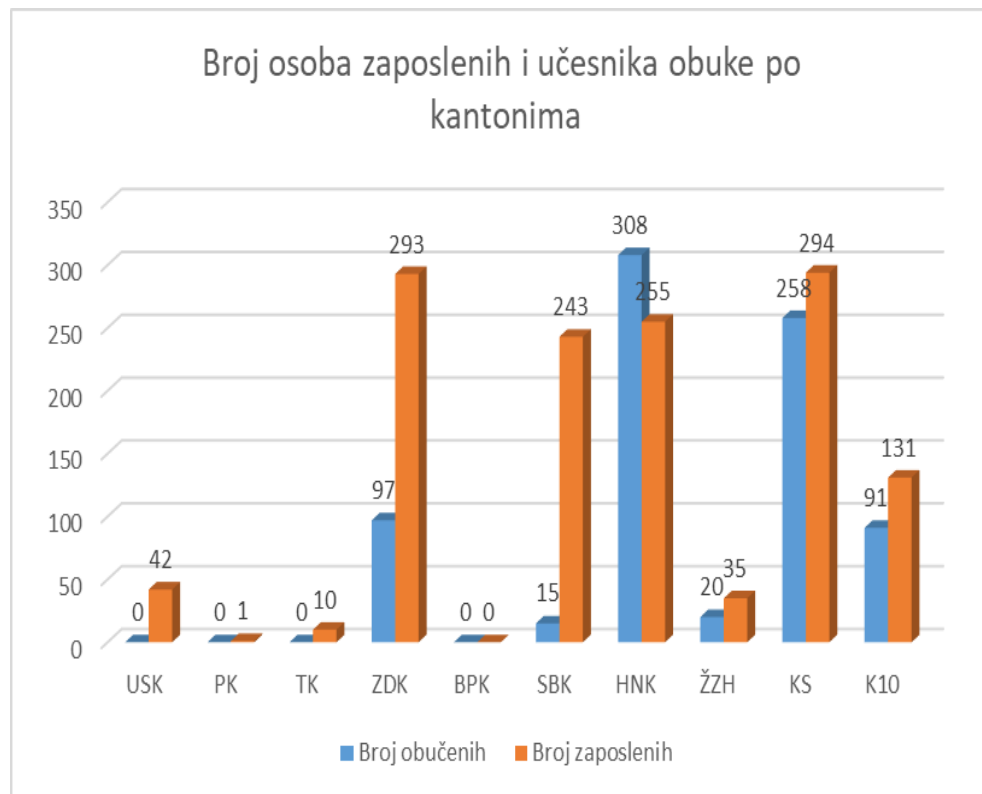
Tabela 5: Pregled realizacije mjere Služba u zajedničkim projektima 2019 po kantonima, planiranim, ugovorenim i isplaćenim sredstvima, broju ugovora i broj zaposlenih osoba

Služba	Naziv mjere	Planirano	Planirano- izmjene Programa	Ugovoreno	Plaćeno	Ostatak za isplatu	Broj ugovora	Broj osoba (obučenih/ zaposlenih)
USK	Služba u zajedničkim projektima 2019	755.886,10	688.386,10	191.191,93	146.191,93	45.000,00	0/7	0/42
PK		267.162,00	46.014,30	5.940,00	4.455,00	1.485,00	0/1	0/1
TK		898.890,17	54.000,00	54.000,00	27.000,00	27.000,00	0/1	0/10
ZDK		1.040.747,67	1.090.747,67	1.035.510,00	567.150,00	468.360,00	14/48	97/293
BKP		328.925,70	0,00	0,00	0,00		0/0	0/0
SBK		1.174.575,63	1.174.575,63	1.104.731,00	743.981,00	360.750,00	6/70	15/243
HNK		1.256.726,06	1.593.438,71	1.473.916,71	1.019.737,24	434.579,47	22/77	308/255
ZHK		306.260,94	306.260,94	134.905,50	111.010,50	23.895,00	1/8	20/35
KS		1.831.722,55	1.831.772,55	1.683.522,50	1.144.388,00	530.134,50	11/123	258/294
K10		407.499,66	732.099,09	673.862,00	476.087,00	197.775,00	4/40	91/131
UKUPNO		8.268.396,50	7.517.294,98	6.357.579,64	4.240.000,67	2.117.578,97	Obuka 58/357 zap.	789/1304
%			85%	67%				

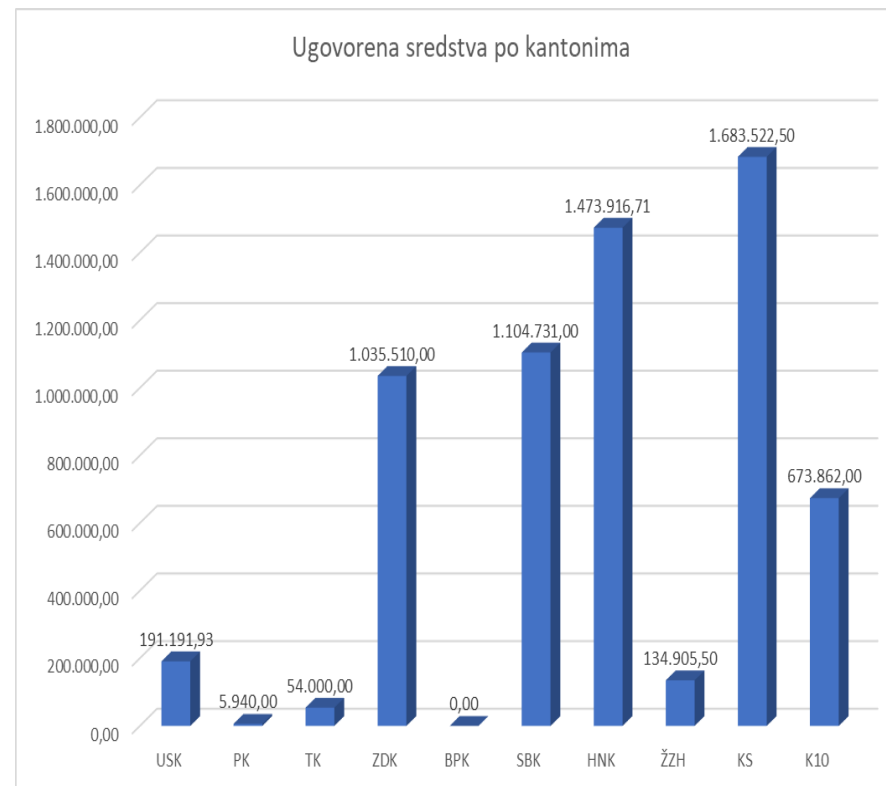
Grafikon 12: Planirana ugovorena i isplaćena sredstva za mjeru Služba u zajedničkim projektima 2019

Grafikon 13: Broj zaposlenih i učesnika obuke po kantonima za mjeru Služba u zajedničkim projektima 2019

Grafikon 14: Ugovorena sredstva po kantonima za mjeru Služba u zajedničkim projektima 2019

Projektima su obuhvaćene obuke iz oblasti: informatike, vatrogastva, kozmetologije i frizerstva, obrazovanja (asistenti u nastavi za djecu s poteškoćama u razvoju), metalne industrije, ugostiteljstva, sporta i medicine.

9. Operativni aspekti realizacije Programa

U svrhu potpunije pripreme ove informacije sačinjen je kratki upitnik za rukovodioce Sektora za aktivne politike zapošljavanja i Jedinice za upravljanje projektima finansiranim iz fondova EU i zajedničkih projekata sa drugim organizacijama i institucijama, na osnovu kojeg su se trebali prikupiti podaci vezani za operativni aspekt realizacije Programa.

U Sektoru za aktivne politike zapošljavanja realizirane su mjere: *Prvo radno iskustvo 2019, Prilika za sve 2019, Periodično zapošljavanje 2019, Nova prilika 2019, Doprinos 500 2019, Javni radovi 2019, Zapošljavanje žena 2019 i Tražim poslodavca 2019*, a u Jedinici za upravljanje projektima finansiranim iz fondova EU i zajedničkih projekata sa drugim organizacijama i institucijama realizirana je mjera *Služba u zajedničkim projektima 2019*.

Pitanja su se odnosila na: ocjenu saradnje sa kantonalnim službama za zapošljavanje u realizaciji Programa, eventualne probleme u realizaciji Programa, rizike, pozitivne aspekte, generalnu ocjenu realizacije Programa i prijedloge za poboljšanje.

Iz Sektora za aktivnu politiku zapošljavanja nije odgovoreno na pitanja iz upitnika.

Jedinica za upravljanje projektima finansiranim iz fondova EU i zajedničke projekte sa drugim organizacijama i institucijama je saradnju sa službama za zapošljavanje, na skali od 1 - potpuno nezadovoljan do 5 - potpuno zadovoljan, u realizaciji mjere *Služba u zajedničkim projektima* ocijenila ocjenom 4. Navedeno je da se ova mjera provodi već drugu godinu, te da je poboljšan unos podataka i smanjen broj grešaka u odnosu na prethodnu godinu

Kao problem u realizaciji Programa navedeno je kašnjenje u obavljanju administrativno-operativnih aktivnosti (npr. uplate sredstava, promjene računa poslodavaca, dostava dokumentacije za pravdanje sredstava - ažurnosti općenito), a kao rizik nerazumijevanje rokova iz Programa tj. mjere npr. za prijavu osoba u radni odnos i sl.

Otvoren javni poziv do decembra tekuće godine u kojoj je javni poziv objavljen značio je i trajanje realizacije do decembra iduće godine.

Kao pozitivni aspekt mjere *Služba u zajedničkim projektima 2019* ističe se da je bila otvorena do utroška sredstava i bila je omogućena prijava poslodavaca fizički tj. u papirnoj formi te je zabilježila veliki interes. U odnosu na istu mjeru iz prethodne godine, sredstva se umjesto kvartalno kantonalnim službama za zapošljavanje uplaćuju mjesečno i direktno na račun poslodavaca kao i u ostalim mjerama iz Programa.

10. Monitoring proveden u okviru Projekta podrške zapošljavanju koji se realizira u saradnji sa Svjetskom bankom

U okviru Projekta podrške zapošljavanju, koji se realizuje u saradnji sa Svjetskom bankom, za treću godinu njegove realizacije utvrđena je obaveza i indikator zapošljavanja najmanje 1.400 mladih i 4.500 drugih teže zapošljivih osoba putem mjera i programa u 2019. godini, a prema kriterijima iz predmetnog projekta (priznata su zapošljavanja isključivo kod poslodavaca iz privatnog sektora – osim oblasti poljoprivrede, prihvataju se samo ugovori o sufinansiranju zapošljavanja kod kojih je izvršena isplata za najmanje tri mjeseca do početka monitoringa).

Također, ovim projektom su utvrđene monitoring aktivnosti u praćenju dostizanja navedenog cilja, koji provodi Jedinica za upravljanje projektima pri Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike, a koji je obuhvatao Program sufinansiranja zapošljavanja 2019, Program sufinansiranja samozapošljavanja Start up 2019 i Program Obuka i rad 2019.

S tim u vezi Jedinica za analizu tržišta rada, statistiku, monitoring i evaluaciju Federalnog zavoda za zapošljavanje je sa Jedinicom za upravljanje projektima učestvovala u organiziranju monitoringa za potrebe Projekta podrške zapošljavanju i pružala neophodnu podršku u vezi: obezbjeđivanja potrebnih podataka (tabelarni pregled: korisnika poticaja - poslodavaca i osoba, isplaćenih sredstava i drugih pripadajućih podataka), organizovanja monitoringa pojedinih faza realizacije, pripreme potrebne dokumentacije (ugovori zaključeni između Federalnog zavoda za zapošljavanje, kantonalnih službi za zapošljavanje i korisnika poticaja, ugovori o radu za osobe zaposlene uz poticaj kod poslodavaca -korisnika, dokazi o isplati plaća), razvoju korištenih obrazaca upitnika i monitoringa odabranog uzorka korisnika mjera/programa aktivne politike zapošljavanja iz 2019. godine i dr.

Ovim monitoringom je potvrđeno da je Federalni zavod za zapošljavanje izvršio potrebne aktivnosti i dostigao ciljeve utvrđene navedenim indikatorom Projekta podrške zapošljavanju, o čemu je Jedinica za upravljanje projektima pri Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike dostavila izvještaj Svjetskoj banci.

Prikupljena dokumentacija u vezi ovih aktivnosti je arhivirana i dostupna u Jedinici za implementaciju projekata.

Za potrebe provođenja monitoringa u okviru Projekta podrške zapošljavanju, konačni uzorak utvrđen metodom slučajnog odabira sadržavao je 191 poslodavca kod kojih su mjerama/programima iz 2019. godine zaposlene 292 osobe i za koje je prikupljena i pregledana sva relevantna naprijed pobrojana dokumentacija.

Proces randomizacije je osigurao da su poslodavci iz uzorka reprezentativni za monitoring programa.

Zbog epidemiološke situacije uzrokovane pandemijom COVID-19 umjesto terenskih posjeta, u okviru ovog monitoringa pored pregleda naprijed navedene dokumentacije, izvršeno je on-line i telefonsko anketiranje korisnika poticaja (poslodavaca i osoba zaposlenih po predmetnim mjerama/programima).

Rezultati pokazuju visok stepen zadovoljstva korisnika poticajnih mjera iz 2019. godine (86,21% uposlenih osoba i 96,07% poslodavaca je ocijenilo poticaje zadovoljavajućim).

Na on line upitnik odgovorilo je **256** poslodavaca iz sljedećih djelatnosti:

Tabela 6: Pregled broja poslodavaca iz monitoringa po djelatnostima

Djelatnost	Broj poslodavaca
A-Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	8
B-Vađenje ruda i kamena	1
C-Prerađivačka industrija	23
D-Proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	1
E-Snabdijevanje vodom; uklanjanje otpadnih voda, upravljanje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	1
F-Građevinarstvo	18
G-Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala	28
H-Prijevoz i skladištenje	5
I-Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (hotelijerstvo i ugostiteljstvo)	31
J-Informacije i komunikacije	2
K-Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	4
L-Poslovanje nekretninama	-
M-Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	8
N-Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	1
O-Javna uprava i odbrana; obavezno socijalno osiguranje	-
P-Obrazovanje	5
Q-Djelatnosti zdravstvene i socijalne zaštite	13
R-Umjetnost, zabava i rekreacija	2
S-Ostale uslužne djelatnosti	105
Ukupno	256

Između ostalog, poslodavci su na skali od 1-nezadovoljni do 5-vrlo zadovoljni su ocjenjivali i sljedeće aspekte mjera/programa iz 2019. godine:

- Opća korisnost mjera/programa
- Nivo zadovoljstva redovnošću isplata subvencija
- Nivo zadovoljstva vještinama radnika koje angažuje putem mjera/programa
- Nivo zadovoljstva ponudom radne snage
- Nivo zadovoljstva podrškom koju pružaju kantonalni službe zazapošljavanje i općinski biro i za zapošljavanje
- Nivo zadovoljstva administrativnim zahtjevima postavljenim mjerama/programima u vezi dostavljanja pravedanja u okviru mjera/programa
- Nivo zadovoljstva tehničkim zahtjevima tokom postupka prijavljivanja zaučešće u mjerama/programima
- Nivo zadovoljstva iznosom subvencije
- Nivo zadovoljstva trajanjem mjera/programa
- Opće zadovoljstvo mjerama/programima

Opća korisnost i zadovoljstvo mjerama/programima iz 2019. godine su ocijenjeni visokim ocjenama (4,4 za korisnost i 4,1 za opće zadovoljstvo). Trajanje mjera i visina subvencije su ocijenjeni ocjenom 4, a administrativni zahtjevi i redovnost isplate subvencije ocjenama 4,1 i 4.

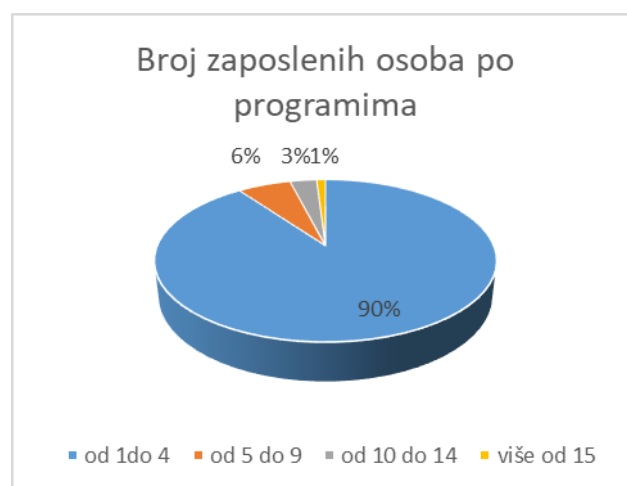
Poslodavci su zadovoljstvo ponudom radne snage ocijenili sa ocjenom 3,5, a 96% anketiranih poslodavaca je generalno zadovoljno sa objavljenim programima.

Značajna većina anketiranih poslodavaca zaposlila je do 4 osobe, a 52% u prethodnim godinama nije koristila poticaje Federalnog zavoda za zapošljavanje. Svega 5% od anketiranih poslodavaca je apliciralo na više od jedne mjere.

Tabela 7: Pregled broja zaposlenih kod poslodavaca uz poticaje iz 2019.

Broj zaposlenih osoba	%
1-4	90%
5-9	6%
10-14	3%
više od 15	1%

Grafikon 15: Pregled broja zaposlenih kod poslodavaca uz poticaje iz 2019.

Pored, upitnika za poslodavce, sačinjen je i upitnik za osobe zaposlene po mjerama/programima iz 2019. godine, a koji je baziran na zajednički prilagođenom upitniku Minnesota Job Satisfaction Questionnaire. Anketirane osobe su trebale ocijeniti svoje zadovoljstvo (ocjene od 1 vrlo nezadovoljno do 5 vrlo zadovoljno) sljedećim aspektima njihovog svakodnevnog rada:

- Osjećaj ispunjenosti u svakodnevnom poslu
- Opći uslovi rada
- Odnos između plaće i količine svakodnevnog posla
- Prilika za napredak u karijeri
- Način na koji nadređeni postupaju sa radnicima
- Prilika da izrazi svoje sposobnosti tokom rada
- Način na koji trenutni angažman pruža mogućnost stalnog radnog angažmana
- Mogućnost korištenja vlastitih metoda u radu
- Način na koji kolege odnose jedni prema drugima
- Eventualni sistem nagrađivanja za dobro obavljen posao
- Raznolikost rada

Ukupno je anketirano 211 osoba od kojih je 149 ostalo u radnom odnosu.

Prosječna stopa zadovoljstva zaposlenih osoba koje su ostale u radnom odnosu, na temelju prikupljenih rezultata, je 4,15.

Uslovi rada su u prosjeku ocijenjeni ocjenom 4,28, a prilika za razvoj karijere ocjenom 3,97. Omjer rada i plaće je ocijenjen ocjenom 3,86, a nagrada za dobro urađen posao ocjenom 3,96. Skoro 88% ovih ispitanika je potvrdilo da je učešće u predmetnim mjerama doprinijelo usvajanju novih i unađenju postojećih znanja i vještina.

Prosječna stopa zadovoljstva zaposlenih osoba koje nisu ostale u radnom odnosu, na temelju prikupljenih rezultata, je 3,09, što se može smatrati dobrim rezultatom s obzirom na status ispitanika i nemogućnost zadržavanja posla.

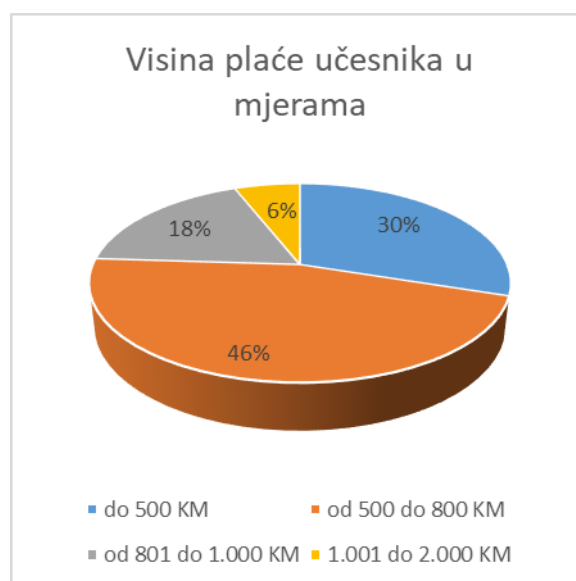
Uslovi rada su u prosjeku ocijenjeni ocjenom 3,42, a prilika za razvoj karijere ocjenom 2,71. Omjer rada i plaće je ocijenjen ocjenom 3,02, a nagrada za dobro urađen posao ocjenom 2,53. Skoro 63% ovih ispitanika je bilo zadovoljno ponuđenim mjerama poticanja zapošljavanja i prilikom da se iste mogu koristiti.

Niži nivo zadovoljstva je uzrokovan politikom poslodavca što se može vidjeti na osnovu niskih ocjena koje se odnose prilikom za razvoj karijere, nemogućnost nagrađivanja za dobro urađen posao i omjer rada i plaće.

Tabela 8: Pregled udjela zaposlenih osoba iz uzorka po visini plaće

Visina plaće	%
do 500 KM	30%
od 500 do 800 KM	46%
od 801 do 1.000 KM	18%
1.001 do 2.000 KM	6%

Grafikon 16: Pregled udjela zaposlenih osoba iz uzorka po visini plaće

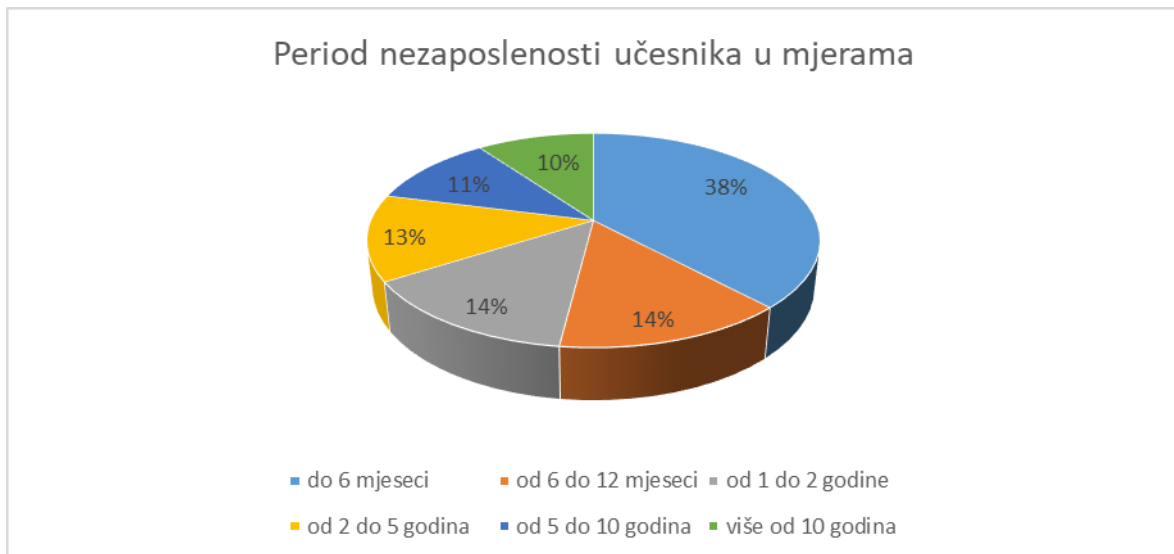
Prema pregledu visine plaće osoba zaposlenih uz poticaje predmetnih mjera i koje su zadržale zaposlenje vidljivo je da većina (46%) ima plaću u rasponu od 500 do 800 KM.

Prema trajanju nezaposlenosti ovih osoba je zabilježeno je sljedeće stanje:

Tabela 9: Pregled prema trajanju nezaposlenosti

Trajanje ugovora o radu	%
do 6 mjeseci	38%
od 6 do 12 mjeseci	14%
od 1 do 2 godine	14%
od 2 do 5 godina	13%
od 5 do 10 godina	11%
više od 10 godina	10%

Grafikon 17: Pregled ugovora o radu osoba iz uzorka po trajanju

Evidentno je da je 62% osoba iz uzorka bilo nezaposleno duže od 6 mjeseci, a o d toga čak 21% duže od 5 godina, što potvrđuje činjenicu da su predmetnim mjerama obuhvaćene dugoročno nezaposlene osobe.

11. Zaključna zapažanja

U okviru sagledavanja ukupne slike vezane za realizaciju Programa sufinansiranja zapošljavanja 2019 (ugovaranja predviđenih sredstava i zapošljavanja planiranog broja osoba) utvrđeno je da je dan 30.09.2020. godine ugovoreno 77% od ukupno planiranih, a da je isplaćeno 79% od ukupno ugovorenih sredstava.

Ukupno je zaposleno 11.604 osobe i obučeno 789 osoba, a ugovorena su sredstva u iznosu od 34.620.057 KM. Najviše osoba je zaposleno i sredstava ugovoreno u okviru mjere Prilika za sve 2019 (5.122 osoba ili 44% od ukupno zaposlenih i 13.100.364,00 KM ili 38% od ukupno ugovorenih sredstava).

Slabija realizacija usljed slabog interesa poslodavaca je evidentirana u okviru mjera Doprinos 500 2019 i Javni radovi 2019 (1,3% od ukupno ugovorene vrijednosti).

Ostvaren je skoro jednak udio muškaraca i žena među osobama obuhvaćenim ovim Programom.

Realizacija Programa još uvijek nije okončana (pri samom je završetku).

Kao mogući uzrok ne ugovaranja raspoloživih sredstava i sporije realizacije određenih mjera nameće se nekoliko situacija:

- poslodavci nisu mogli da nađu radnike s potrebnim kvalifikacijama i kompetencijama, između ostalog i zbog odlaska radne snage u inostranstvo
- poslodavci su imali potrebu za radnicima ali nisu mogli da popune radna mjesta jer potencijalni radnici često nisu zadovoljni uslovima rada i platom
- poslodavci su u prijavama prijavljivali potrebu za više radnika iako se ispostavilo da su zaposlili manji broj radnika od traženog, a na što vjerovatno utiče činjenica da određene kantonalne službe za zapošljavanje u realizaciji ovakvih svojih programa praktičiraju sufinansiranje manjeg broja osoba u odnosu na zahtjev poslodavca
- poslodavci se prijavljuju na više mjera iako se naknadno ispostavi da koriste poticaj po jednoj mjeri, zbog istog razloga kao i u prethodnom slučaju
- nedovoljna efikasnost u administrativno-operativnom radu kantonalnih službi i Federalnog zavoda za zapošljavanje.

Također, evidentiran je zastoj u realizaciji mjera uzrokovana tehničkim intervencijama premještanja baza podataka krajem 2019. godine. Pored toga, pojedini ugovori nisu realizovani ni nakon više mjeseci a isti su još uvijek evidentirani kao aktivni u bazama podataka te je potrebno provesti potrebne radnje radi storniranja ugovora kod kojih nije bilo realizacije ili je došlo do prekida realizacije, zbog raskida ugovora o radu sa osobom čije je zapošljavanje sufinansirano ili prekida rada u slučaju samozapošljavanja. Evidentno je i duga procedura zaključivanja i realizacije ugovora o sufinansiranju i zapošljavanju kod poslodavaca kod kojih se prijem u radni odnos vrši putem Agencije za državnu službu. Kod operativnog planiranja sredstava za pojedine mjere nisu adekvatno raspoređena sredstva po vrsti poslodavca (javni, privatni i nevladin sektor) i mjesecima u godini zbog čega je dolazilo do kašnjenja u isplata sredstava.

U vezi s navedenim mogu se ponuditi sljedeći prijedlozi za poboljšanje realizacije ovakvih mjera u budućem periodu:

- Ulagati napore u smanjenje administrativnih zahtjeva koji se tiču prijave poslodavaca za učešće u realizaciji mjera/programa aktivne politike zapošljavanja.

- Adekvatno planirati sredstva u operativnom planu kako nebi dolazilo do zastoja u isplati sredstava poslodavcima
- Maksimalno iskoristiti direktan pristup bazama podataka Porezne uprave Federacije BiH, Agencije za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka BiH i Finansijsko-informatičke agencije Federacije BiH, što omogućava pojednostavljenje različitih procesa i postupaka i izbjegavati bespotrebno opterećavanje poslodavaca dostavljanjem obrazaca i podataka do kojih Federalni zavod za zapošljavanje ili kantonalna služba za zapošljavanje može doći službenim putem.
- Tehnička pitanja u vezi s prijavom poslodavaca na javni poziv elektronskim putem, putem web portala, usljed eventualnog i evidentiranog preopterećenja zbog velikog broja prijavi, pokušati riješiti na način da se datumi prijavljivanja na javni poziv rasporede po kantonima.
- Što prije dovršiti integrisanje svih kantonalnih službi za zapošljavanje u jedinstveni informacioni sistem, što će olakšati cjelokupnu administraciju budućih mjera/programa i omogućiti provjeru i praćenje i bolje kontrolne mehanizme na jedinstven/jednak način u svim kantonalnim službama za zapošljavanje.
- S obzirom na činjenicu da određeni dio sredstava ostane neugovoren što utiče na efikasnost i efektivnost, potrebno je sagledati opciju da se za naredne programe prilikom objave prvog javnog poziva, u što ranijem periodu godine, na raspolaganje stave sva sredstva predviđena za realizaciju programa (100%).
- U finansijskom smislu ograničiti učešće poslodavaca iz državne službe u realizaciji Programa
- Zadržati mogućnost, osim u elektronskoj, prijavljivanje na javni poziv i u papirnoj formi (primjer mjere Služba u zajedničkim projektima) radi omogućavanja učešća u realizaciji Programa i korisnicima koji nemaju zadovoljavajuću informatičku pismenost, te prijavni obrazac za navedenu mjeru prilagoditi elektronskom obrascu za prijavu na ostale mjere u smislu strukture podataka koje se traže u prijavi.
- Zadržati mjeru Zapošljavanje žena, kao specijalnu mjeru zbog poboljšanja u ostvarivanju jednakog gender učešća nezaposlenih osoba u mjerama aktivne politike zapošljavanja (posebno imajući u vidu činjenicu da su žene većina među nezaposlenim-58% a manjina među zaposlenim-40%).
- Pratiti rast vrijednosti prosječne plate u BiH kod određivanja visine subvencije.
- Na nivou kantonalnih službi za zapošljavanje poboljšati komunikaciju sa šefovima biroa i savjetodavcima kao kanala informisanja nezaposlenih osoba.
- Adekvatno regulisati i uspostaviti pravovremenost u odgovaranju na upite poslodavaca i nezaposlenih osoba postavljenih putem telefona i e-maila u cilju preveniranja njihovog nezadovoljstva i zadržavanja odgovorajuće reputacije Federalnog zavoda za zapošljavanje.
- U okviru oglašavanja putem web portala i Facebook stranice Federalnog zavoda za zapošljavanje kao i ostalih medija prije objave Javnog poziva, kroz saradnju s udruženjima poslodavaca/privrednim komorama, dodatno informisati poslodavce o pravilima realizacije programa (upoznati ih sa visinom i trajanjem subvencije i načinom apliciranja i pravdanja, skrenuti im pažnju da je nepotrebno aplicirati za više radnika od stvarno potrebnog broja, ponuditi im podršku u posredovanju u zapošljavanju tj. pronalaženju adekvatnog kadra i odabiru prikladne mjere i dr.).

- Jačati kapacitete i ulogu javnih službi za zapošljavanje kao značajnog partnera na tržištu rada i kvalitetnog posrednika u zapošljavanju, naročito u okviru realizacije mjera/programa aktivne politike zapošljavanja.
- U bazama podataka kroz komunikaciju sa kantonalnim službama za zapošljavanje redovno, na mjesečnoj osnovi, pregledati i ažurirati podatke kako bi se odražavalo stvarno stanje aktivnih ugovora i pratila dinamika pravdanje i isplate sredstava.

Očigledno da se u predmetnom periodu čitav niz faktora na tržištu rada i u oblasti ekonomskog razvoja ispreplitao i pred pandemiju COVID-19 (pad industrijske proizvodnje i izvoza, emigracija radne snage i dr.), što je dodatno otežavalo optimalnu realizaciju programa aktivne politike zapošljavanja.

S obzirom na šokantnu promjenu stanja u društvu uzrokovanu pandemijom COVID-19, oličenu kroz teške zdravstvene posljedice i ekonomski zastoj, pritisak na budžete, gubitak radnih mjesta tj. smanjenje broja zaposlenih, u narednom periodu potrebno je pažljivo pripremati ciljane mjere aktivne politike zapošljavanja kojim bi se pomoglo u poboljšanju stanja na tržištu rada. Nakon znatnog povećanja broja nezaposlenih u aprilu 2020. godine za čak 6,2% (19.000 osoba) u odnosu na mart, uslijedilo je usporavanje rasta ovog indikatora, ali se još uvijek ne nazire brzi oporavak, te brojne analize domaćih i međunarodnih institucija ukazuju na dugotrajnost procesa stabilizacije i oporavka.

Iskustva iz ranijih ekonomskih kriza, prema brojnim autorima i analitičarima, pokazuju da programi sufinansiranja zapošljavanja mogu itekako pomoći u popravljanju stanja na tržištu rada, zajedno s ostalim intervencijama nadležnih vlada (poreske olakšice, povoljni zajmovi-krediti, investiranje u znanja i vještine radne snage, subvencioniranje dijela plaće i dr.), te se stoga nameće imperativ realizacije ovakvih programa u narednom periodu uz popravljane performansi i otklanjanje eventualnih nedostataka, te davanje posebne pažnje dugotrajno nezaposlenim osobama, starijim od 40 godina, ženama i mladim osobama. S obzirom na veliki porast broja korisnika novčane naknade (preko 70% u odnosu na 2019. godinu), kao posljedice pandemije COVID-19, a u cilju njihove brže ponovne integracije na tržište rada potrebno je razmotriti kreiranje mjere usmjerene na ovu populaciju. Takođe važno je jačati funkciju posredovanja u zapošljavanju i komunikaciju sa poslodavcima u službama za zapošljavanje u cilju pridobijanja kvalitetnih i pravovremenih informacija o njihovim potrebama što može predstavljati i inpute za kreiranje mjera aktivne politike zapošljavanja.

Ocjena o efektima održivosti zaposlenja po mjerama ovog programa može se izvršiti tek protekom perioda od najmanje šest (6) mjeseci od isplate posljednje rate subvencije po ugovoru zaključenom s korisnikom poticaja za zapošljavanje.